

La contribució de la Biblioteca Valenciana al foment de la lectura

«Mi abuela me enseñó a leer. Mi abuela me enseñó los libros y me traspasó su amor hacia ellos. No tuve elección, fue su herencia... Me enseñó a cuidar de mis ojos adueñándome de ellos como el lugar más preciado, el más nítido. Me explicó que si alguna vez fallasen los oídos, no sería tan

grave, poco me perdería, todo lo que valía escuchar se había escrito y lo rescataría con mis ojos. Me dijo que si alguna vez fallase la voz, no sería el fin. Recibiría el sonido exterior sin devolverlo y nadie lo echaría en falta, menos yo. Estaban las palabras para ser ejecutadas: por mis oídos las que ya estaban concebidas, por mis manos las que quisiera inventar. Al final, sin mencionar siquiera otras carencias como el olfato o el gusto, mi abuela me dijo que ignorara la sordera y la mudez si llegasen a acometerme que la única falta total era la ceguera. Que cuidara mis ojos. Sólo con ellos podría leer. Sólo ellos me salvarían de la soledad.»

Marcela Serrano, *Para que no me olvides.*

En els darrers anys s'han realitzat diferents campanyes de foment de la lectura en els centres educatius, en les biblioteques i també en els mitjans de comunicació –televísió, ràdio i premsa–, totes elles amb un objectiu comú: augmentar els índexs de lectura. Unes campanyes que compten amb el suport bé del Govern central, bé dels diferents governs autonòmics (algunes d'elles inclús amb el suport de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya, organisme que representa el sector editorial espanyol), és a dir realitzades per les administracions encarregades de vetlar pel foment de la lectura. Però sembla que aquestes mai no són suficients perquè la quantitat de lectors,

*Si volem aconseguir un augment,
i una consolidació, de l'hàbit lector
és necessari oferir a aquells
que no lligen, i també a aquells que*

sense prescripció escolar, augmenta molt a poc a poc. Cadascuna de les campanyes, amb més o menys fortuna, pretenen aconseguir que llegir esdevinga un fet quotidià entre els ciutadans. Un objectiu bastant difícil perquè, entre molts altres factors que ens condicionen, llegir és un fet que ha de realitzar-se en els temps lliure i, a més, requereix un esforç.

En aquesta societat, la lectura ha de saber trobar el seu espai i també ha de saber compartir-lo amb altres maneres d'ocupar el temps lliure, és a dir, ha de conviure, sense desaparèixer, amb les noves tecnologies: internet, jocs d'ordinadors, etc. Si no és així, serà molt difícil que sobrevisca en una societat amb canvis constants. Els implicats, i per descomptat els interessats, on ocupen un lloc principal els editors, els escriptors i els il·lustradors, hem de ser capaços de convertir la lectura en un fet quotidià compatible amb unes altres activitats. A més, cal tindre en compte que, segons l'opinió de l'escriptor Manuel Vera Hidalgo: *«la lectura no hace mejores profesionales, ni sirve para labrarse un porvenir, ni produce beneficios de consumo inmediato. La lectura es útil para otros objetivos bien diferentes. Para facilitar el proceso de conocimiento y apropiación del mundo de satisfacer nuestras ansias innatas de descifrarlo»*. Per tant, llegir no és un *producte* de consum fungible, produeix una rendibilitat a llarg termini i tots sabem que en aquesta societat, on triomfa la immediatesa, els terminis llargs no estan massa ben vistos.

Però cap cosa no és impossible: si volem aconseguir un augment, i una consolidació, de l'hàbit lector és necessari oferir a aquells que no lligen, i també a aquells que comencen a fer-ho, activitats i campanyes que puguin interessar-los i es convertisquen en experiències motivadores. Sols així podrem trobar la fórmula, o almenys una

comencen a fer-ho, activitats i campanyes que puguen interessar-los i es convertisquen en experiències motivadores.

d'elles, per a guanyar i mantindre els lectors, perquè els lectors, quan es fan, solen ser molt fidels. En aquesta línia de treball trobem les campanyes

d'animació lectora organitzades per la Biblioteca Valenciana des de l'any 2000. Aquestes són una mostra més, juntament amb d'altres activitats que es realitzen al llarg de l'any com ara presentacions de llibres, exposicions, música en directe, etc., de l'interés que aquesta Biblioteca de Biblioteques té per donar-se a conèixer i contribuir activament al foment de la lectura.

En primer lloc estan les anomenades «Trobades amb escriptors», adreçades al públic dels darrers cursos d'ESO i de Batxillerat i coordinades pel personal de la Biblioteca Valenciana, que són els encarregats de l'organització general. Unes trobades que tenen com a finalitat principal mostrar l'ampli univers dels escriptors i escriptores i acostar els alumnes, no sols a la seua obra, sinó també a la seua presència. Aquestes trobades tenen una gran acceptació per part dels instituts i acudeixen a cada cita al voltant de quatre-centes alumnes. Són els professors mateix els qui demanen l'assistència als actes i les peticions són acceptades fins arribar al nombre màxim, per rigorós ordre de sol·licitud.

L'acte per a l'alumne assistent comença amb una visita guiada a les instal·lacions de la Biblioteca Valenciana, el bell i auster edifici del monestir de Sant Miquel dels Reis; tot seguit passen a la capella del monestir, on se celebren les trobades amb els escriptors. Per tal que la trobada siga més profitosa, es recomana als professors que prèviament hagen llegit i treballat a l'aula alguna de les obres de l'escriptor convidat. Són els professors mateix, o en algun cas especialistes coneixedors de la bibliografia de l'escriptor, els encarregats de fer-ne la presentació i després s'inicia un diàleg entre l'es-

Hem de ser capaços de convertir la lectura en un fet quotidià compatible amb altres activitats.

criptor i el públic. El coneixement previ de l'obra de l'escriptor fa que el diàleg entre el públic present i l'escriptor siga més fluid i interessant. Una vegada acabat l'acte, la Biblioteca Valenciana regala a cadascun dels assistents un llibre triat entre la bibliografia de l'escriptor, que servirà als alumnes per a aprofundir i conèixer millor el seu treball.

Les activitats se celebren des de l'octubre fins al maig, amb unes catorze sessions per any. Durant l'any 2006 i 2007 passà per la Biblioteca Valenciana un ampli ventall d'escriptors i escriptores del nostre panorama actual: Carlos Puerto, Alfons Cervera, Ángeles Caso, Ray Loriga, Jordi Sierra i Fabra, Anna Montero, Màrius Serra, Manuel Rivas, Esperança Camps, Pasqual Alapont, Sergi Pàmies, Almudena Grandes, Josep Franco, Joan M. Gisbert, Àngel González i Julia Navarro.

Unes altres activitats realitzades per la Biblioteca Valenciana al llarg de l'any són la campanya que porta com a títol «Trobada d'escriptors i persones majors», organitzades juntament amb la Conselleria de Benestar Social. En aquesta trobada es repeteix la mateixa estructura que l'anterior, però amb un públic més major. Durant el curs 2006-2007 passaren per l'aula els escriptors Josep Lozano, Ignacio Martínez de Pisón, Pedro J. de la Peña, Esperança Camps, Soledad Puértolas, Julia Navarro i Marisol González Felip.

Altres iniciatives realitzades per la Biblioteca Valenciana al llarg de l'any són els recitals de poesia i les lectures dramatitzades, activitats totes elles adreçades als alumnes de Secundària. Una mostra de les fins ara realitzades són el recital poètic a càrrec de Luis Eduardo Aute; el recital poètic que amb el títol *Mis poetas, mis poemas* va

realitzar Vicente Gallego; *Poetes contemporanis valencians*, per Vicent Camps; *Poetas españoles del siglo XX*, per Elena Escribano Alemán, i, per últim, *Poesia valenciana clàssica fins al segle XIX*, per Ezequiel Castellanos. Pel que respecta a les lectures dramatitzades, podem citar-ne la de l'obra *Pic-Nic*, de Fernando Arrabal, amb una adaptació de la companyia de teatre Tamino, o *Retablo de la avaricias, la lujuria y la muerte*, de Ramón María del Valle-Inclán, adaptada per Manuel Maestro i Míriam Pérez.

Totes aquestes iniciatives tenen una gran acollida entre el públic assistent, i la Biblioteca Valenciana també les realitza fora de les seues portes i hi dona suport. És per això que durant l'any se celebra tot tipus d'activitats culturals en diferents biblioteques de la xarxa de la Generalitat Valenciana amb un únic però important objectiu: fomentar la lectura sobretot entre els infants i els adolescents, és a dir entre els futurs lectors.

